

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ RENE JEANNE

ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο ήθοποιός του κινηματογράφου Άνδρέας Μοριβάλ ήταν πολύ προφυλαχτικός, όταν έπαιζε τους ρόλους του. Την στιγμή που οι άλλοι συνάδελφοί του ανέλαβαν με μεγάλη ευκολία και τον πιο επικίνδυνο ρόλο, ο Μοριβάλ προσπαθούσε πάντα ν' αποφεύγει τους ρόλους που μπορούσαν ν' εκθέσουν σε κίνδυνο τη ζωή του.

Πριν νά δεχθῆ ἕνα ρόλο ὁ Άνδρέας, μελετοῦσε ἀπὸ πρὶν, μὲ μεγάλη προσοχὴ τὸ σενάριο καὶ ρωτοῦσε ἐπανειλημένως τὸ σκηνοθέτη του γιὰ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὶς σχετικὲς μὲ τὴν ἐξέλιξη τῆς ταινίας, δὲν δεχοτανε δὲ ποτέ του νὰ παίξῃ τὸ πρόσωπο τοῦ ἥρωος ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὄφειλε, στὸ γύρισμα τῆς ταινίας νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ πέμπτο πάτωμα ἑνὸς σπιτιοῦ στὸ δρόμο, νὰ πηδήσῃ ἀπὸ ἕνα τραῖνο ποῦ ἐτρέχε μὲ μεγάλη ταχύτητα ἢ νὰ μπῆ σ' ἕνα αὐτοκίνητο τὸ ὁποῖο ὄφειλε νὰ περάσῃ τρέχοντας δαιμονιωδῶς μὰ ἐτοιμορόρητη γέφυρα ἢ ἕνα ἀπόκρημνο δρόμο!

— Τι τὰ θέλετε ! ἔλεγε ὁ Μοριβάλ στοὺς ἄλλους ἠθοποιούς τοῦ κινηματογράφου, ὅταν τὸν κοροῖδευαν καμμιά φορὰ γιὰ τὴ δειλία του. Δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κίνω τὸν ἥρωα ! Εἶμαι ἕνας φτωχὸς οἰκογενειάρχης !

Καὶ δὲν εἶχε διόλου ἀδίκιο ὁ Άνδρέας ὅταν μιλοῦσε ἔτσι. Ἦταν πολὺ λεπτοκαμμένος, ἀδύνατος καὶ ὀχρὸς, μὲ στενεύς ὄμοιες. Ἐδινε τὴν ἐντύπωση ἑνὸς ἀρρώστου νέου, ποῦ μόλις καὶ μετὰ βίας κατῶρθανε νὰ ζῆ χάρη στὴν περιποίησι ποῦ εἶχε ἀπὸ τὸ σπῆτι του.

Μέσα σὲ τρία χρόνια ὁ Άνδρέας Μοριβάλ κατῶρθωσε χάρις στὴν ἐξπνευδα του καὶ στὴ μορφωσὴ του νὰ γείνη ἕνας πολὺ καλὸς ἠθοποιὸς κινηματογράφου καὶ νὰ κερδίῃ ἀρκετὰ χρήματα ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ζοῦν ἀνετα ἡ χήρα ἀδελφῆ του, μὲ τὰ τρία παιδιὰ της, ποῦ ἀποτελοῦσαν γιὰ τὸν Άνδρέα τὰ μόνια προσωπικὰ πρόσωπα στὸν κόσμο.

Μα ἡ μικρὴ αὐτὴ εὐτυχία του δὲν διήρκεσε καὶ πολὺ. Ἐπεστρεψθεὺς ἐν τῷ μεταξὺ καὶ πήγε στὸν πόλεμο. Κι' ὅταν γύρισε, ἦταν ἀρρωστος, φυματικός !.. Δὲν μπορούσε πιά ν' ἀναλάβῃ τοὺς τραγικούς καὶ δραματικούς ρόλους ποῦ ἔπαιζε μὲ τόση ἐπιτυχία, πρὶν ἀπ' τὸν Αὔγου στο τοῦ 1914...

Κάθε ἡμέρα ποῦ περνοῦσε αἰσθανότανε τὴν ἀρρώστεια του νὰ χειροτερεύῃ ὀλοένα περισσότερο κι' ὅμως δὲν ἔλεγε σὲ κανένα τίποτε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ παίξῃ μερικὸς βοηθητικούς ρόλους καὶ νὰ κερδίζῃ τ' ἀναγκαία γιὰ τὴ συντήρησι τῆς οἰκογενείας του.

Τὴν τελευταία φορὰ ποῦ τὸν εἶδε καταβληθεὶ πολὺ. Φαινόταν πῶς ὑπέφερε, ὑπέφερε πολὺ. Ἐκρυβε μέσα του κάποιο μυστικὸ πόνο ποῦ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐξομολογηθῆ σὲ κανένα. Πολλές φορές, ἐκεῖ ποῦ μιλοῦσαμε τὸν ἔβλεπα νὰ ἀφαιρῆται καὶ νὰ σκέπτεται κάτι ποῦ τοῦ βασάνιζε ἀπὸ πολὺ καιρὸ τὸ μυαλό του. Ὅσες φορές ἐπῆγαινα στὸ σπῆτι του νὰ τὸν ἰδῶ μοῦ ἔλεγαν ὅτι ἦταν κλεισμένος στὸ δωμάτιό του καὶ δὲν δεχοτανε κανένα.

Εἶχα ἀποφασίσει χίλιες φορές νὰ τὸν ρωτήσω νὰ μοῦ πῆ τί ἔχει, μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ μετανοοῦσα πάντοτε, φοβούμενος μήπως τοῦ γίνω ἐνοχλητικός.

Ἐνα βράδυ ὅμως ποῦ πήγαινα πάλι σπῆτι του γιὰ νὰ μάθω τὴ γινότανε, ὁ Άνδρέας μὲ δέχτηκε μὲ τόση εὐθυμία, ποῦ μ' ἔκανε νὰ τὰ χάσω.

— Ζέρεις ; μοῦτε χαμογελῶντας δέχομαι συγχαρητήρια ! Μ' ἐξέτιμησαν ἕνα ἑκατομῦριο ! Ἀκοῦς ; Ἐνα ἑκατομῦριο σοῦ λέω ! Δέχτηκε νὰ παίξῃ στὴν ταινία «τὸ ἔγκλημα τοῦ Λόρδου Ἀρθούρου Σαβίλ» τοῦ Ὁσκάρ Ουάιλντ ! Χθὲς ἤρθε στὸ σπῆτι μου ὁ κ. Φάβεργκερ, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεγάλης Κινηματογραφικῆς ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου «Ζεγκάντικ-Φίλμ-Κόμπανυ» καὶ συνεννοηθήκαμε...

- Καὶ ποῦ ρόλο θ' ἀναλάβης ; τὸν ρώτησα.
- Τὸ ρόλο τοῦ Λόρδου Σαβίλ.
- Τοῦ Λόρδου Σαβίλ ; ρώτησα ἐκπληκτος.
- Ναί ! Ναί ! Μὴ παραξενεύσασαι ! Τὸ ἔξω θὰ σνέπτεσαι ἐκείνη τὴν τελευταία ἐπικίνδυνη σκηνὴ τῆς πάλης στὸν ποταμὸ μὲ τὸν Πέτρεκος, ἔ ; ... Μὰ ἔννοια σου, φίλε μου ! Τὰ πράγματα κανόνιστηκαν κατὰ τὸν καλλίτερο τρόπο ! Ὁ ἀντιπρόσωπος κ. Φάβεργκερ ποῦ εἶνε πολὺ φίλος μου καὶ μ' ἔχτιμᾷ πολὺ, μοῦ ὑποσχέ-

θηκε νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ ἐάν μοῦ συμβῆ κανένα δυστύχημα. Γι' αὐτὸ σοῦ εἶπα πρὶν πῶς μὲ ἐξέτιμησαν ἕνα ἑκατομῦριο. Τὸ συμβόλαιό ποῦ ὑπέγραψα χθὲς ἔχει ὡς πρῶτο ὄρο τὴν καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς εἰς ἴσρας Ἀγγλίας, εὐθὺς ὡς μοῦ συμβῆ κανένα δυστύχημα...

Ἐως ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω γιὰ τὴν ὥρα ποῦ μοῦ ἔλεγε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ φίλος μου αἰσθανόμενον ἕνα δυνατὸ ῥίγος σ' ὅλο μου τὸ σῶμα...

Τώρα ὅμως τὸ ξέρω καλὰ τὸ γιατί, τώρα τὰ καταλαβαίνω ὅλα, ὅλα !

Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ Άνδρέας Μοριβάλ θὰ ἔφευγε γιὰ τὸ Λονδὶνο καὶ πῆγα νὰ τὸν συνοδεύσω ἕως τὸ σταθμὸ. Λίγες στιγμὲς πρὶν χωρισθοῦμε ἀφοῦ μ' ἐκύτταξε συγκινημένος στὰ μάτια, μ' ἐφίλησε τρυφερὰ καὶ μοῦ εἶπε, δείχνόμενος μου μὲ τὸ χέρι του τὴν ἀδελφῆ του καὶ τὰ τρία ὄρφανὰ της :

— Θὰ τοὺς συνοδεύσης, σὲ παρακαλῶ, ὡς τὸ σπῆτι, ἔ ;
Τοῦ εἶπα νὰ μείνῃ ἡσυχος καὶ νὰ εὐχῆθηκα καλὴ ἐπιτυχία. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ τραῖνο ξεκίνησε καὶ χάθηκε μέσα σ' ἕνα σύννεφο μαύρου καπνοῦ.

Πέρασαν δέκα ἡμέρες χωρὶς νὰ μάθουμε καμμιά εἰδήσι ἀπὸ τὸ φίλο μου ὅταν ἕνα πρωτὸ ὁ γραμματοκομιστῆς μοῦ ἔφερε τὸ ἔξῃς γράμμα του :

Ἀγαπητέ μου φίλε,

Ὅταν θὰ λάβῃς αὐτὸ τὸ γράμμα μου θὰ εἶμαι νεκρός. Ὅταν σοῦ ἀγγεῖλαι ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὅτι ὑπέγραψα τὸ συμβόλαιο, θὰ καταλάβεις βέβαια, ὅτι καί μ' ἔσπρωξε ν' ἀναλάβω αὐτὸν τὸν ἐπικίνδυνο ρόλο. Δὲν μπορούσα φίλε μου, νὰ κάνω ἄλλοιώς. Ἄκου πῶς ἔχουν τὰ πράγματα : Τελευταίᾳ εἶχα ἰδεῖ τὸ γιατρό μου, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε καθαρὰ πῶς ἡ ἀρρώστεια μου δὲ θεραπεύεται πιά, καὶ ὅτι λίγων μηνῶν ζωὴ μοῦ μένει. Ἄφρηνα εἶμαι πῶς μου τέσσερες φτωγὲς ὑπάρξεις στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ! Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνω ; Νὰ πεθάνω ἐξοφελίζοντας μὲ τὸ θάνατό μου τὴ ζωὴ τους, τὴν εὐτυχία τους. Ἐτσι καὶ ἔκαμα. Θὰ μὲ δικαιολογήσης λοιπὸν τώρα ποῦ πεθάνω ἀσφαλμένος μ' ἕνα ποσὸ τὸ ὁποῖο θὰ ἐπιτρέψῃ στὴν οἰκογενείᾳ μου νὰ ζήσῃ ἀνετα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο ! Ποῦ θὰ εἴσῃκα ἄλλη ἐγκαρία νὰ σώσω τὸ σπῆτι μου ; Ἦθελα νὰ μάθης ἐσὺ μόνον ὅλη τὴν ἀλήθεια, γιατί ἡ οἰκογενεία μου δὲν πρέπει ποτέ νὰ μάθῃ τὴν πραγματικὴ αἰτία τοῦ θανάτου μου. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ ματιέψῃ βέβαια τὴν αὐτοτομία μου ! Γιατὶ ἄλλοιώς εἶμαι χαμένος ! Ἐχω ἐμπιστοσύνη σ' ἐσένα. Συγχαροῦ με ! Ὁ Θάνατος δὲν μὲ τρομάζει !

*Σὲ φίλῶ
Ἄνδρέας*

Τρέμοντας ἀπὸ τὴν ταραχὴ μου ἔτρεξα ἀμέσως στὸ σπῆτι του. Μόλις μῆλα μέσα εἶδα τὰ τρία ὄρφανὰ πεσμένα στὰ γόνατα τῆς μητέρας δυνατοῦς καὶ νὰ φωνάζουν τὸνομα τοῦ θεοῦ τους. Ἡ χήρα ἀδελφῆ του,χωρὶς νὰ μοῦ μιλῆσῃ καθόλου, μοῦ ἔδωσε ἕνα τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον ἔλεγε :

Ὁ Μοριβάλ πνίγηκε τυχαίως, καθὼς ἔπαιζε στὴ τελευταία σκηνὴ τῆς ταινίας τοῦ Λόρδου Σαβίλ. Μεταφέρομεν σῶμα του. Σὺλλυπητήρια !

Φάβεργκερ

Χωρὶς νὰ θέλω ἔβαλα τὸ χέρι μου στὴν τσέπη καὶ ἐσφίξα τὸ μυστικὸ ἐκεῖνο γράμμα τοῦ φίλου μου !

Τὸ ἴδιο βράδυ ἡ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν μὲ μεγάλα γράμματα τὴν εἰδήσι τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ δυστυχήματος καὶ προσπαθοῦσε ἡ κάθε μιὰ μὲ τὴν δικὴ της ἀποψη νὰ δώσῃ καὶ μιὰ ἐξήγησι στὸν τυχαῖο αὐτὸν πνιγμὸ τοῦ δυστυχχοῦς ἠθοποιοῦ...

Μὰ ἐγώ, ἐγὼ μόνον ἤξερα τὴ φριχτὴ, τὴν τραγικὴ ἀλήθεια !...

René Jeanne

Μὲ ἠποδέχτηκε μὲ τόση εὐθυμία ποῦ...